

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Amplificatio rei calamitosi per gradationem, & hypotyposin, &c. pro
Quintio. nu. 95. Capvt XXVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

quem biennio ante filia sua nubenti strauerat, in eadem domo sibi ornari, & sterni expulsa, atque exturbata filia iubet. Postremo nubis genero socrus, nullis auspicijs, nullis auctoribus. Quid restabat nisi exclamationis fulmen. O mulieris scelus.

Amplificatio beneficij accepti, per comparata, adiuncta, & partes, ad Quirites post reditum num. 5.

CAPVT XXVI.

Comparatio, & antitheta.

Parentibus, id quod necesse erat, paruus sum procreatus, à vobis natus sum consularis. Illi mihi fratrem incognitum, qualis futurus esset, dederunt, vos spectatum, & incredibili pietate cognitum, reddidistis Rempublicae. Illis accipi temporibus eam, quae penè amissa est: à vobis eam recuperari, quam aliquando omnes vniuersi opera seruata iudicauerunt. Dijs immortales mihi liberos dederunt, vos reddidistis. Multa praeterea à Dijs immortalibus optata consecuti sumus; nisi vestra voluntas fuisset, omnibus diuinis muneribus caruissemus, vestros denique honores, quos eramus gradatim singulos assecuti, nunc à vobis vniuersos habemus, vt quantum antea parentibus, quantum Dijs immortalibus, quantum vobis incipis, tantum hoc tempore vniuerso cuncta populo Rom. debeamus. Nam cum in ipso beneficio vestro tanta magnitudo est, vt eam complecti oratione non possim, tum in studijs vestris tanta animorum declarata est voluntas, vt non solum calamitatem mihi detraxisset, sed etiam dignitatem auxisset videremini. Non enim pro meo reditu, vt pro P. Popilij nobilissimi hominis, adolescentis filij, & multi praeterea cognati, atque affines deprecari sunt.

Hac ratio augendi per antitheta pulchra est, & suavis, adduntur etiam adiuncta, scilicet in largiendo beneficio, alacritas, & cetera.

Alia pars amplificationis per $\mu\epsilon\theta\omicron\mu\omicron\mu$.

Post reditum ad Quirites.

CAPVT XXVII.

Partium enumerationis.

Quid dulcius hominum generi à natura datum est, quam sui cuique liberi, mihi.

vero, & propter indulgentiam meam, & propter excellens eorum ingenium, vita fuit meo carior, tamen non tanta voluptate erant suscepti, quanta nunc sunt restituti. Nihil cuiquam fuit vnquam iucundius, quam mihi. meus frater, non tam id sentiebam, cum fruebar, quam tunc cum carebam, & postea quam vos me illi, & mihi eum reddidistis: Rex familiaris sua quemque delectat, reliquae meae fortunae recuperatae, plus mihi nunc voluptatis afferunt, quam tunc incolumi afferbant: Amicitiae, consuetudines, vicinitates, clientelae, ludi denique, & dies festi, quid haberent voluptatis, carēdo magis intellexi, quam fruendo. Iam vero honos, dignitas, locus, ordo, beneficia vestra, quae quam mihi semper clarissima visa sunt, tamen ea nunc renouata, illustriora videntur, quam si obscurata non essent. Ipsa autem patria Dijs immortales, dici vix potest, quid caritatis, quid voluptatis habet, quae species Italiae, quae celebritas oppidorum, quae forma regionum? quae agri? quae fruges? quae pulchritudo vrbis? quae humanitas ciuium? quae reip. dignitas? quae vestra maiestas? quibus ego omnibus antea rebus sic fruebar vt nemo magis.

Viden vt singula quaeque commoda minutatim, sine tamen vlla sermonis ignobilitate, aut rerum obscuritate discutiens, amplius effecit orationem. Si quidpiam hic humile fuisset interpositum, corrupisset eloquentiae grauitatem, quod fatuus quispiam fecit in veteri poemate, qui Elysiarum camporum voluptates commemorans Solem, & cucumeres dixit esse illis perijucundos. Quae cognatio Cucumerum, & Solis. Deinde, cuius ingenij est nobilissimis voluptatibus Cucumerum etiam inferre.

Amplificatio rei calamitosi per gradationem, & hypotyposin, &c. pro Quinto. nu. 95.

CAPVT XXVIII.

Miserum est exturbari fortunis omnibus, alijs: miserius est iniuria. Acerbium est ab aliquo circumueniri: acerbium à propinquo, Calamitosum est bonis eueri, calamitosius cum dedecore: Funestum est à forti, atque honesto viro iugulari, funestius ab eo, cuius vox praecoris quaestu prostrit. Indignū est à pa-

est à pari vinci, aut superiore, indignius ab inferiore, atque humiliore. Luctuosum est tradi alteri cum bonis, luctuosius inimico. Horribile est causam capitis dicere: horribilius priori loco dicere.

innotuit, & descriptio facti.
 Omnia circumspexit Quinctius, omni periclitatus est. C. Aquilli, non prætorem modo, à quo ius impetraret inuenire non potuit, atque adeo, ne vnde arbitrari quidem suo postulari. Sed ne inimicos quidem Sex. Nævij, quorum saepe, & diu ad pedes iacuit stratus obsecrans per Deos immortales, vt aut secum iure contenderent, aut iniuriam, sine ignominia sibi imponerent. Denique ipse ius inimici vultum superbissimum subiit, ipse Sex. Nævij lachrymans manum apprehendit in propinquorum bonis perferendis exercitatum, obsecrauit per fratris sui mortui cinerem, per nomen propinquitatis, at ætatis suæ, si non hominis, aut humanitatis rationem haberet: vt secum aliquid integra sua fama, qualibet dummodo tolerabili conditione transigeret, ab ipso repudiatus, ab amicis eius non subleuatus, ab omni magistratu vexatus, atque perterritus, quem præter te appeller, habet neminem, tibi, se, tibi suas omnes opes, fortunæque commendat: tibi committit existimationem, ac spem reliquæ vitæ, multis vexatus contumelijs, plurimis iactatus iniurijs, non turpis ad te, sed miser confugit. E fundo ornatissimo deiectus, ignominijs omnibus appetitus, cum illum in suis paternis bonis dominari videret, ipse filia multi dotem conficere non posset, nihil alienum tamen vita superiore commisit. Itaque te obsecrat C. Aquilli, vt quam existimationem, quam honestatem in iudicium tunc, prope iam acta ætate, decursaque attulit, eam licet ei, secum ex hoc loco efferre, ne is de cuius officio nemo vnquam dubitavit, sexagesimo denique anno, dedecore, macula, turpissimaque ignominia notetur, ne ornamentis eius omnibus Sex. Nævij pro spolijs abutatur, ne per te ferat, quominus, quæ existimatio P. Quinctium vsque ad senectutem perduxit, eandem vsque ad rogum prosequatur.

Hæc gradatio, vt postea dicitur, tota ad amplificationes facta est, nihil ea ad augendum, aut secundius, aut suavius.

Alter pars amplificationis, continet vultum superbi calamitosis hominis opulentum aduersarium demulcentis. Denique ipsius inimici vultum superbissimum subiit, cui additur ser-

mocinatio, obsecrauit per fratris mortui cinerem. Res ipsa per se satis luctuosa est, & in se suam continet amplificationem, modo difertè narretur.

Amplificatio ab effectis describitur vir bonus. pro Cecinna num. 78.

CAPVT XXIX.

Vereor de tali viro, ne plus dicam, quam vos, aut sentiatis, aut apud vos commemorari velitis. Quapropter hoc dicam nunquam eius auctoritatem nimium valere, cuius prudentiam populus Ro. in cauendo, non in decipiendo perspexerit, qui iuris civilis rationem nunquam ab æquitate seiuixerit, qui tot annos, ingenium, laborem, fidem suam P. Romano promptam, expositamque præbuerit, qui ita bonus, & iustus vir est, vt natura, non disciplina consultus esse videatur, ita peritus, ac prudens, vt ex iure civili, non scientia solum quædam, verum etiam bonitas nata videatur, cuius tantum est ingenium, ita prompta fides, vt quicquid inde haurias purum, liquidumque te haurire sentias.

Amplificatio luxus per adiuncta, pro Roscio Amerino. n. 133.

CAPVT XXX.

Habet animi relaxandi causa rus antecellum, & suburbanum, plura præterea prædia, neque tamen vllum, nisi præclarum, & propinquum, domus referta vasis Corinthijs, & Deliacis, in quibus est antepha illa, quam tanto pretio nuper mercatus est, vt qui prætereuntes pretium enumerari audiebant, fundum venire arbitrentur. Quid præterea cælati argenti? quid stragula vestis? quid pictarum tabularum? quid signorum? quid marmoris apud illum putatis esse? tantum scilicet, quantum è multis, splendi disque familijs inturbat, & rapinis coaceruari vna in domo potuit. Familiam verò quantam, & quam varijs cum artificijs habeat, quid ego dicam? Mitto hæc artes vulgares coquos, pistores, lecticarios, animi, & aurium causa tot homines habet, vt quotidiano cantu vocum, & neruorum, & tibiatarum, nocturnisque conuitijs tota vicinitas perfonet. In hac vita, iudices, quos sumptus quotidianos, quas effusiones, fieri putatis? quæ verò conuiuia? honesta credo in eiusmodi domo: si domus hæc habenda est

E c 2 potius